

VOORLOPIG VERSLAG

No. 4

(De vroegere stukken zijn gedrukt in de zitting
1954—1955)

De vaste Commissie voor Justitie, in welke handen dit wetsontwerp is gesteld, heeft de eer hieromtrent het volgende te rapporteren.

Het ontwerp is als geheel genomen door de commissie met instemming begroet. Een materie, die door verschillende schrijvers een wespennest is genoemd, wordt thans gebracht in een toestand, die beter vergelijkbaar is met die van een geordende bijenhuishouding. De commissie meent ook nu nog enkele stekelige kwesties te ontwaren, die aanleiding zijn tot het stellen van de hier volgende vragen en opmerkingen.

Alvorens tot een nadere beschouwing van het ontwerp over te gaan, wil de commissie er echter haar vreugde over uitspreken, dat door de in het ontwerp voorgestelde wijzigingen twee bezettingsmaatregelen zullen komen te vervallen.

Wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht

1. Vatbaar voor verbeurdverklaring — en dus ook voor inbeslagneming — worden volgens het ontwerp:

a. niet alleen voorwerpen, maar ook vorderingen (ontwerp-artikel 33a, onder *a*);

b. niet alleen aan de veroordeelde toebehorende door middel van het strafbare feit verkregen, maar ook uit de baten van dat feit verkregen voorwerpen en vorderingen (dezelfde plaats);

c. niet alleen voorwerpen waarmede (met behulp van welke) het feit opzettelijk is gepleegd, maar algemeen voorwerpen met behulp van welke het feit is begaan (hetzelfde artikel onder *c*);

d. niet alleen voorwerpen met behulp van welke het feit is begaan, maar ook voorwerpen met behulp van welke het feit is voorbereid (hetzelfde artikel onder *b*);

e. niet alleen voorwerpen waarmede (met behulp van welke), maar ook voorwerpen met betrekking tot welke het feit is begaan (hetzelfde artikel onder *b*);

Ten aanzien van de in de voorafgaande rubrieken genoemde voorwerpen is verbeurdverklaring niet slechts mogelijk bij misdrijf, maar ook bij overtreding (hetzelfde artikel onder *a*, *b* en *c*).

Bovendien wordt volgens het ontwerp verbeurdverklaring mogelijk van voorwerpen:

f. met behulp van welke de opsporing van het misdrijf is belemmerd (hetzelfde artikel onder *d*);

g. die tot het begaan van het misdrijf zijn vervaardigd of bestemd (hetzelfde artikel onder *e*);

In het ontwerp-artikel 33b, Wetboek van Strafrecht, wordt bepaald, dat in de verbeurdverklaring van een voorwerp is begrepen die van de verpakking, waarin het zich bevindt, tenzij de rechter het tegendeel bepaalt.

Alle genoemde voorwerpen ten slotte, behalve die, welke geheel of grotendeels door middel of uit de baten van het strafbare feit zijn verkregen, zijn volgens de bepalingen van het ontwerp vatbaar voor verbeurdverklaring voor zover zij

toebehoorden hetzij aan de veroordeelde, hetzij „aan een persoon door opzet of schuld zij zich in verkeerde handen bevonden, of aan een persoon, die geen bekende verblijfplaats in Nederland heeft” (artikel 33a, laatste zinsnede).

Verscheidene leden der commissie gaan deze verruiming van de mogelijkheid tot verbeurdverklaring wel zeer ver. Zij zijn zich ervan bewust, dat deze ruime mogelijkheid thans reeds brokstuksgewijs in verschillende wetten wordt geopend en dat de Wet op de economische delicten (*Stb.* K 258) in bepaalde opzichten zelfs verder gaat. Huns inziens kan echter hieruit niet de wenselijkheid worden afgeleid, de rechter in het algemeen, en met name ook buiten de sfeer van het economische strafrecht een zo grote vrijheid te verlenen.

Enige leden achten de regel van het thans geldende artikel 33, dat de voorwerpen de veroordeelde moeten toebehoren, juist en kunnen zich met de op dit punt voorgestelde verruiming niet verenigen. De eigenaar der voorwerpen, die niet veroordeeld wordt of kan worden, mag naar het oordeel van deze leden niet worden gestraft door confiscatie van zijn eigendommen. De wet mag dus daartoe niet de gelegenheid openen. Dit zou een onnodige inbreuk zijn op het beginsel: geen straf zonder schuld. Deze leden achten het veelmeer nodig om de bepalingen van artikel 7, lid 1, onder *d*, der Wet op de economische delicten thans te wijzigen en aan dat juiste beginsel aan te passen. Ook op zich zelf bezien achten deze leden de uitbreiding van ontwerp-artikel 33a verwerpelijk, omdat in die bepaling aan de rechter de bevoegdheid wordt gegeven te oordelen over de opzet of schuld van een persoon, die niet in het strafgeding is betrokken. Voorts achten deze leden de omschrijving „verkeerde handen” voor de vraag of aan een niet in het strafgeding betrokken persoon eigendommen zullen worden ontnomen, te vaag en dus in strijd met de, zeker voor het strafrecht, vereiste rechtszekerheid.

Enkele andere leden zijn van mening, dat men de Nederlandse rechter de vrijheid, die het ontwerp hem geeft, ten volle kan toevertrouwen. Hij heeft deze, voor zover hij haar uit anderen hoofde reeds bezat, steeds met grote reserve toegepast. Zij wijzen er bovendien op, dat het ontwerp-artikel 33c de rechter bevoegd maakt, in die gevallen, waarin repressie door verbeurdverklaring het meest op haar plaats is, maar het hierdoor toe te brengen vermogensnadeel te zwaar zou aankomen, door toekenning van een geldelijke tegemoetkoming soelaas te brengen. Aldus gecombineerd, achten zij de ontworpen verruiming van de rechterlijke bewegingsvrijheid een belangrijke verbetering.

Verscheidene andere leden kunnen zich met het door de enkele leden in het voorgaande aan het woord, betoogde verenigen voor wat betreft de verruiming in geval van *opzettelijk* gepleegd *misdrijf*. De verruiming in geval van *culpoos* misdrijf en van *overtreding* stuiten bij hen echter op een ernstig bezwaar. Verbeurdverklaring is een ingrijpende, wat zijn gevolgen voor het vermogen van de veroordeelde betreft, zelfs een wettelijk niet begrensde sanctie. Met betrekking tot dodelijke misdrijven kan de wetgever uit de ernst van deze vergrijpen een bevestigend antwoord putten op de vraag, of toepassing van deze sanctie in het algemeen mogelijk moet zijn; met betrekking tot culpose delicten en overtredingen daarentegen ontbreekt een grondslag voor een zo algemeen antwoord. Met betrekking hiertoe behoort de wetgever zich dan ook van strafbepaling tot strafbepaling van deze vraag rekenschap te geven en haar telkens afzonderlijk te beantwoorden. Deze leden achten het principieel onjuist, dat de wetgever zich zelf van deze taak zou ontslaan. In gevallen van overtreding en culpoos misdrijf geldt bovendien wel bijzonder het bezwaar, dat een verbeurdverklaring mogelijk zou zijn van voorwerpen, waarvan de waarde de limiet van de op die feiten gestelde boete vele malen kan overtreffen, nog ongeacht het feit, dat deze straf de veroordeelde sterker treft dan een boete. Men kan zich afvragen of zo aan de eis van een limitering der boete geen ernstige afbreuk wordt gedaan. Met name ten aanzien van overtredingen laat men de betrokkenen bij de ontworpen regeling der verbeurdverklaring een risico lopen, dat naar het oordeel dezer leden niet meer redelijk genoemd kan worden.

2. De leden, die met betrekking tot het vorige punt het laatst het woord voerden, merkten op, dat het ontwerp vatbaar maakt voor verbeurdverklaring voorwerpen en vorderingen. Moeten niet zaken, die onroerend zijn door natrekking of door bestemming hieraan worden toegevoegd? Wel heeft de Hoge Raad in zijn arrest van 2 juni 1936 (*N.J.* 1936, nr. 1015), in overeenstemming met de conclusie van de procureur-generaal Besier, dat „ook wat wortelvast is, een „voorwerp” kan zijn in de zin van artikel 94, Wetboek van Strafvordering”, beslist, „dat er geen reden is om de inbeslag-neming van onroerende goederen in strijd met de wet te achten”, en wel zou men hieruit kunnen afleiden, dat de Hoge Raad ook onder „voorwerpen” in de zin van de tweede titel, eerste boek, van het Wetboek van Strafrecht, zaken, die onroerend zijn, door bestemming op natrekking begrepen zal achten. Het is echter gewenst, hieromtrent in de wet geen onzekerheid te laten bestaan.

3. Dezelfde leden zijn voorts van mening, dat de laatste zinsnede van ontwerp-artikel 33a ten onrechte discriminerend is ten aanzien van hen, die niet in Nederland, maar wel in het buitenland een bekende verblijfplaats hebben. Een aan een in het buitenland verblijf houdende derde toebehorend goed behoort niet rauwelijks, zonder dat is gebleken, dat het door opzet of schuld van die derde in verkeerde handen is geraakt, verbeurdverklaard te kunnen worden.

4. Eveneens in zijn laatste zinsnede bepaalt artikel 33a, dat de onder *b—e* genoemde voorwerpen slechts vatbaar zijn voor verbeurdverklaring, voor zover zij *tijdens het begaan van het feit* toebehoorden aan de veroordeelde, enz. Deze tijdsbepaling is, naar het de commissie voorkomt, niet geheel nauwkeurig. Zou men, om de bedoeling van het artikel tot zijn recht te laten komen, niet moeten stellen: „voorzover de onder *b—e* genoemde voorwerpen tijdens het begaan van het feit, de belemmering van deszelfs opsporing, dan wel de vervaardiging of bestemming van het voorwerp voor het begaan van het misdrijf, toebehoorden aan de veroordeelde”, enz.?

5. De genoemde voorwerpen kunnen sedert één van de zo juist genoemde tijdstipmomenten eigendom zijn geworden van derden te goeder trouw. Anders dan de Wet op de economische delicten kent het ontwerp geen bepaling, die uitdrukkelijk de rechten van derden te goeder trouw beschermt. Het stelt integendeel in zijn artikel VII, onder B, voor, artikel 7, lid twee, van de Wet op de economische delicten te laten vervallen. In de commissie is de vraag gerezen, of op dit punt niet een leemte in het ontwerp is ontstaan: met de beperking der vatbaarheid voor verbeurdverklaring van niet aan de veroordeelde toebehorende voorwerpen tot zodanige, die op één van de genoemde tijdstipmomenten toebehoorden aan „een persoon, door wiens opzet of schuld zij in verkeerde handen zijn geraakt”, zijn immers niet de *sedertdien* door derden te goeder trouw verkregen voorwerpen van verbeurdverklaring uitgesloten?

6. De commissie vroeg zich af, waarom de in ontwerp-artikel 33c aan de rechter gegeven bevoegdheid tot het verlenen van een geldelijke tegemoetkoming beperkt is tot gevallen van verbeurdverklaring van *inbeslaggenomen* voorwerpen. De in de Memorie van Toelichting (blz. 10, linkerkolom, laatste alinea vóór B) voor deze bepaling genoemde ratio geldt immers evenzeer voor gevallen van verbeurdverklaring van nog niet in beslag genomen voorwerpen?

De in deze gevallen met betrekking tot de bepaling van de waarde dier voorwerpen rijzende moeilijkheden kunnen worden opgelost, door de rechter de geldelijke tegemoetkoming te laten begroten op een percentage van de na afgifte te bepalen waarde dier voorwerpen.

7. Met de in het ontwerp voorgestelde uitbreidingen van de mogelijkheid tot verbeurdverklaring wordt gehoor gegeven aan de vrijwel eensluidend ten aanzien hiervan door preadviseurs en andere sprekers op de in 1948 gehouden vergadering der Nederlandse Juristenvereniging geuite wensen en tevens het

commune strafrecht aangepast aan de in vele bijzondere wetten hieromtrent opgenomen bepalingen.

Toch is er nog een categorie van voorwerpen, die aan de bepalingen van het ontwerp ontsnappen en die, op grond van hun door een misdrijf aan de dag tredende gevaarlijkheid *in handen van de veroordeelde*, aan diens beschikking moesten kunnen worden onttrokken. De categorie nl. van die voorwerpen, die weliswaar niet bij het begaan van *het* misdrijf zijn gebruikt, die ook niet daartoe waren vervaardigd of bestemd, noch tot het belemmeren van de opsporing hebben gediend, maar die kennelijk zijn bestemd of vervaardigd tot het begaan van een misdrijf als datgene, waarvoor degeen, bij wie zij werden aangetroffen, wordt veroordeeld. De bij een wegens diefstal veroordeelde aangetroffen bos sleutels, snijbrander, enz., behoren hem niet als tot nieuwe ondernemingen van deze aard uitnodigend gereedschap te worden teruggegeven (vgl. het preadvies van mr. M. A. van Rijn van Alkemade, Hand. Ned. Jur. Ver. 1948, blz. 57). Zij vallen echter niet onder de termen van ontwerp-artikel 33a (en zijn evenmin vatbaar voor onttrekking aan het verkeer).

Ten einde te voorkomen, dat door het vatbaar maken voor verbeurdverklaring van deze voorwerpen te diep ingrijpen in de vrijheidssfeer van de enkeling mogelijk wordt, zou men, werd in de commissie opgemerkt, voor deze categorie van voorwerpen als speciaal vatbaarheidsvereiste kunnen stellen, dat de veroordeelde, bij wie zij werden aangetroffen, meer dan éénmaal een misdrijf als datgene, waarvoor hij wordt veroordeeld, heeft begaan.

8. De in ontwerp-artikel 34 voorgestelde wijziging van de tenuitvoerlegging van verbeurdverklaring acht ook de commissie een verbetering ten opzichte van de huidige regeling. Zij meent echter, dat een verder gaande verbetering op dit punt zou zijn te bereiken door *reële executie* der verbeurdverklaring mogelijk te maken. Het is immers onbevredigend, dat een straf, die als reden van bestaan *naast* de geldboete heeft onttrekking van bepaalde voorwerpen aan de beschikking van de veroordeelde te bewerkstelligen, in zijn doelstelling kan worden gefnuikt, doordat de veroordeelde de keuze wordt gelaten tussen uitlevering van die voorwerpen en betaling van de geschatte waarde van die voorwerpen.

Een tweede argument vóór de invoering van *reële executie* kan worden gevonden in het feit, dat bij gebreke hiervan stekelige kwesties ontstaan in verband met de verbeurdverklaring van de in ontwerp-artikel 33a, onder b—e, genoemde voorwerpen, voor zover deze toebehoren niet aan de veroordeelde, maar aan „een ander, door wiens opzet of schuld zij in verkeerde handen zijn geraakt”. Zijn deze voorwerpen immers reeds in beslag genomen, dan is niet de veroordeelde, maar de laatstgenoemde derde de dupe van de verbeurdverklaring; zijn zij daarentegen *niet* in beslag genomen, dan zal juist de veroordeelde en niet de derde, door wiens opzet of schuld de verbeurdverklaarde voorwerpen in verkeerde handen zijn geraakt, de dupe worden. (Wel zal in het eerste geval de derde soms theoretisch langs civielrechtelijke weg verhaal kunnen zoeken op het vermogen en de inkomsten van de veroordeelde, maar dit moet toch wel als pure theorie worden aangemerkt. De verbeurdverklaarde voorwerpen is hij in ieder geval kwijt.) Een goede grond voor dit verschil in gevolgen ziet de commissie voorshands niet.

Verbeurdverklaring heeft een gemengd karakter: zij is persoonlijk en zakelijk, straf en maatregel tegelijk. Men komt hier niet uit met de eenvoudige tweedeling: verbeurdverklaring als straf tegenover onttrekking aan het verkeer als maatregel, waarop het ontwerp is gebaseerd. Onttrekking aan het verkeer is (evenals vernietiging en onbruikmaking) wel een „zuivere”, onpersoonlijke maatregel, verbeurdverklaring echter niet een zuiver persoonlijke straf, maar straf en maatregel in één.

Blijkens de ontwikkeling van de economische wetgeving op dit punt is in het huidige sociaal-economische bestel de noodzaak ontstaan, de vatbaarheid voor verbeurdverklaring niet langer te beperken tot aan de veroordeelde toebehorende voorwerpen, maar deze uit te breiden tot aan anderen toe-

behorende voorwerpen. Voor zover aldus het zwaartepunt naar de zakelijke maatregel-kant der verbeurdverklaring wordt verlegd, zal men ook in de tenuitvoerlegging de zakelijke kant op moeten koersen, d.w.z. *reële executie* (inbeslagneming na de verbeurdverklaring) moeten invoeren. Het voor de onttrekking van voorwerpen in de plaats tredende verhaal op vermogen en inkomsten (c.q. de vervangende hechtenis) zal beperkt moeten blijven tot gevallen van verbeurdverklaring van aan de veroordeelde toebehorende voorwerpen; in die gevallen ligt het zwaartepunt inderdaad aan de *strafkant*. Bij verbeurdverklaring van *niet* aan de dader toebehorende voorwerpen daarentegen ligt het zwaartepunt zozeer aan de zakelijke *maatregelkant*, dat voor een op de persoon van die dader gerichte vervangende straf géén plaats is.

Wijzigingen van het Wetboek van Strafvordering

9. De in het ontwerp opgenomen bepalingen betreffende teruggave van inbeslagnomen voorwerpen worden door de commissie begroet als een belangrijke verbetering ten opzichte van de huidige, lacuneuze regeling van deze materie. Een alle desiderata op dit stuk bevredigende regeling is uit de aard der zaak niet mogelijk. Terwijl immers enerzijds alleen teruggave aan de rechthebbende het rechtsgevoel kan bevredigen, is anderzijds de civielrechtelijke vraag, wie wel die rechthebbende is, in sommige gevallen zo ingewikkeld, dat de beslissing van die vraag in het kader van een strafproces niet kan worden geregeld, zonder aan het belang van de strafvordering ernstig tekort te doen. De in het ontwerp gekozen middenweg acht de commissie, gezien in zijn samenhang met het recht van beklag over inbeslagneming en teruggave van inbeslagnomen voorwerpen, zoals dit in ontwerp-artikel 552a is geregeld, een gelukkige.

De commissie spreekt de hoop uit, dat de wijziging van artikel 353, waardoor enerzijds de rechter niet langer wordt beperkt tot het doen van uitspraak over teruggave van voorwerpen, die als stukken van overtuiging hebben gediend, en hij anderzijds wordt verplicht, indien hij niet in staat is te bepalen aan wie het inbeslagnomene moet worden teruggegeven, dit uitdrukkelijk in zijn uitspraak te verklaren, deze tot nu toe veelal buiten toepassing gelaten bepaling tot nieuw leven zal brengen.

10. De commissie verheugt zich over de verbeteringen, die de rechtzoekenden ten deel vallen met de regeling van het beklag in de ontworpen titel IX van het vierde boek, Wetboek van Strafvordering.

De thans in artikel 103 gegeven regeling van het bezwaarschrift over *inbeslagneming* vertoont een ernstige leemte. Tot dusver wordt immers aangenomen, dat vóór de aanvang der vervolging het tot kennisneming van het bezwaarschrift bevoegde gerecht wordt aangewezen door de inschrijving der inbeslagnomen voorwerpen in de registers van de griffie. Zolang het openbaar ministerie hiertoe niet is overgegaan, kunnen belanghebbenden dus niet tegen de inbeslagneming opkomen. De commissie meent het ontworpen artikel 552a zo te moeten lezen, dat, indien geen vervolging is aangevangen, de rechtbank binnen welker arrondissement de inbeslagneming is geschied, wordt aangewezen als bevoegd tot kennisneming van het klaagschrift. Zij neemt dus aan, dat niet slechts het in het tweede lid, maar ook het in de eerste zin van het derde lid genoemde recht tot afdoening van een klaagschrift bevoegd is. Gaarne zou zij vernemen, of dit ook naar de mening van de Minister geacht moet worden in het artikel te zijn bepaald. Wellicht kan de redactie van het artikel op dit punt enigszins worden verduidelijkt.

Ook het openen van de mogelijkheid tot beklag over *verbeurdverklaring* door belanghebbenden, andere dan de veroordeelde, acht de commissie een belangrijke voorziening in een bestaande tekortkoming van ons huidige recht. Hoezeer immers ook de belangen van derden te goeder trouw in het materiële strafrecht beschermd mogen worden, deze goede trouw moet de rechter blijken, en nu, zoals mr. F. Hollander opmerkt, „de derde wiens rechten dreigen te worden aangetast, zich niet

of hoogstens op een onvoldoende wijze in het strafproces kan laten horen, zal de mogelijkheid om tot een aanvaardbare beoordeling van diens goede trouw te geraken wel tot de utopieën behoren" (Wet op de economische delicten, Arnhem 1952, blz. 67). Het ontwerp-artikel 552*b* biedt derden belanghebbenden de gewenste mogelijkheid zich te laten horen.

11. Op gronden, waarmee de commissie instemt, wordt in het ontwerp de maatregel van vernietiging of onbruikbaarmaking, zoals die is geregeld in het huidige artikel 354, vervangen door *onttrekking aan het verkeer*. De hiervoor gestelde vatbaarheidsvereisten zijn dezelfde als die voor verbeurdverklaring, met dien verstande, dat genoemde voorwerpen aan het verkeer kunnen worden onttrokken onverschillig wie zij toebehoren, maar slechts „voor zover zij van zodanige aard zijn, dat het ongecontroleerde bezit van zodanige voorwerpen in strijd is met de wet of met het algemeen belang". Met dit laatste vereiste, dat staat tegenover het „op gronden aan het algemeen belang ontleend" van het huidige artikel 354, wordt uitgesloten, dat deze maatregel, gelijk de vernietiging of onbruikbaarmaking, als een verkapte straf kan worden gehanteerd: de gevaarlijkheid in handen van de veroordeelde kan wel als een „grond aan het algemeen belang ontleend" worden opgevat, niet echter gebracht worden onder „in handen van het publiek in het algemeen gevaarlijk zijn", zoals het vereiste in de Memorie van Toelichting, blz. 11, linkerkolom, nader wordt omschreven. In de commissie is de vraag gesteld, of niet, ten einde onomstotelijk te doen blijken, dat dit laatste is bedoeld, de woorden „het ongecontroleerde bezit" in de laatste alinea van het onttrokken artikel 119*a* beter zouden kunnen worden vervangen door „ongecontroleerd bezit".

12. In het ontwerp wordt voorgesteld de rechter, indien hij voorwerpen aan het verkeer onttrokken verklaart, evenals bij verbeurdverklaring, de bevoegdheid te verlenen een geldelijke tegemoetkoming toe te kennen. Verscheidene leden waren van oordeel, dat (aangezien het hier niet een straf betreft), indien de door de maatregel getroffen voorwerpen niet toebehoren aan degenen, die met deze voorwerpen één van de in het ontwerp-artikel 119*a* omschreven handelingen heeft verricht, of aan iemand door wiens opzet of schuld zij in verkeerde handen zijn geraakt of die geen bekende verblijfplaats heeft, de rechter tot uitkering van een schadeloosstelling behoort te worden *verplicht*.

13. Het ontwerp plaatst deze maatregel, in navolging van de wetgever van 1881, in het Wetboek van Strafvordering. Van verschillende kanten werd de vraag opgeworpen, of voor deze plaatsing nu nog voldoende gronden bestaan. De wetgever van 1881 voelde zich gedrongen de verbeurdverklaring enerzijds, vernietiging of onbruikbaarmaking anderzijds in verschillende wetboeken te regelen, om het in de code pénal verwaarloosde onderscheid tussen straf en maatregel te onderstrepen. Nu de behoefte aan een dergelijke inscherping van dit onderscheid niet meer bestaat en bovendien reeds andere maatregelen hun weg naar het Wetboek van Strafrecht hebben gevonden, zou het wellicht om der wille van de overzichtelijkheid verkieslijk zijn, ook de onttrekking aan het verkeer in dat wetboek onder te brengen.

14. In de onttrokken artikelen 125*a* e.v. wordt het beslag op vorderingen geregeld. Het ontwerp-artikel 577*a* bepaalt, dat de verbeurdverklaring van vorderingen wordt tenuitvoergelegd door betekening van de uitspraak aan de schuldenaar. In de commissie is de vraag gerezen, of aan deze bepaling niet nog een verhaalsregeling moet worden vastgeknoopt. Of moet uit het stilzwijgen van het ontwerp hieromtrent worden afge-

leid, dat hiervoor de civielrechtelijke weg is aangewezen? Is de invordering van verbeurdverklarde vorderingen onderworpen aan de bijzondere voorwaarden en termijnen, waaromtrent partijen zijn overeengekomen? Wat is ten aanzien van dit alles de praktijk bij de hantering van de Wet op de economische delicten? De commissie zou gaarne enige toelichting van de Minister op deze punten vernemen.

15. Het is enkele leden opgevallen, dat het ontwerp de regeling van de bevoegdheid tot inbeslagneming geheel onaangevoerd laat. Zich realiserend, dat zij hiermede een terrein betreden, waarop het belang der strafvordering en dat van de bescherming der persoonlijke vrijheid tegen elkaar opbotsen, zodat wijziging van de bestaande regeling onderwerp van zorgvuldige overweging zal moeten zijn, menen zij nochtans, dat op enkele punten voor de hand liggende verbeteringen mogelijk zijn, die nog in het onderhavige ontwerp hun beslag zouden kunnen krijgen. Zij hebben het oog op het bepaalde in artikel 95 van het Wetboek van Strafvordering, dat de bevoegdheid tot inbeslagneming beperkt tot voorwerpen, die door de verdachte *met zich worden gevoerd* en die bevoegdheid (door haar afhankelijk te stellen van de bevoegdheid tot staande houden of aanhouden van de verdachte) bovendien slechts verleent voor één maal ter zake van een bepaald feit en slechts ten aanzien van voorwerpen, die verband houden met het feit, waarvoor verdachte wordt staande of aangehouden. Is de verdachte reeds één maal ter zake van een bepaald feit staande of aangehouden, dan zal hij — ook indien een ernstig vermoeden bestaat, dat hij een voor inbeslagneming vatbaar voorwerp met zich voert — niet nogmaals ter zake van datzelfde feit staande of aangehouden mogen worden.

Het komt de leden, hier aan het woord, voor, dat *deze* beperkingen niet door enig redelijk belang geboden worden. (Zij wijzen in dit verband nog op hetgeen in de artikelen van mr. W. P. Bakhoven, Bevoegdheden tot inbeslagneming en huiszoeking, Tijdschrift voor Strafrecht 1939, blz. 268 e.v., en mr. M. S. van Oosten, Kan de inbeslagneming en de opheffing van beslag in de praktijk der strafvordering de toets der wet doorstaan?, Algemeen Politieblad 1953, blz. 219 e.v. wordt betoegd.) Gaarne zouden zij het oordeel van de Minister hieromtrent vernemen.

16. In artikel VII onder A wordt tweemaal verwezen naar artikel 34*a* van het Wetboek van Strafrecht. De commissie neemt aan, dat beide malen artikel 33*b* van genoemd wetboek is bedoeld.

Aldus vastgesteld 5 maart 1957.

OUD
 ROOLVINK
 WITTEWAALL VAN STOETWEGEN
 VAN DEN HEUVEL
 VAN RIJCKEVORSEL
 ZEELENBERG
 VAN DOORN
 VERSTEEG
 PATIJN
 MEULINK
 BERKHOUWER
 VROLIJK
 SCHILTHUIS.